

Uppföljande granskning: kränkande behandling i grundskolan

Hanna Ericsson, EY

2022-12-07

Bakgrund, syfte och genomförande

Bakgrund

Ett viktigt inslag i revisionens arbete är att följa upp tidigare granskningar för att se vilka effekter förbättringsförslag och rekommendationer fått.

Revisionen har utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys beslutat att följa upp granskningen från 2021 avseende kommunens arbetet med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling i grundskolan.

Den dåvarande revisionsfrågan löd: *Har barn- och ungdomsnämnden säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att:*

- förebygga,
- upptäcka,
- utreda,
- åtgärda, samt
- följa upp

arbetet med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan?

Utifrån resultat på Skolinspektionens elevenkät och antal anmälda kränkningar valdes Glänninge, Vallberga och Veinge ut för granskningen 2021.

2022 års uppföljning har fokuserat på Lagaholmskolan.

Syfte

Syftet med uppföljningen är att se vilket genomslag revisionen fått och vilka åtgärder berörd nämnd vidtagit till följd av granskningen.

Det är även en del i revisorernas löpande risk- och väsentlighetsanalys.

Genomförande

Intervju med förvaltningschef, verksamhetschef grundskolan och skoljurist.

Intervju på Lagaholmsskolan med rektor, biträdande rektor samt två personer ur elevhälsan.

Tagit del av dokumentation, protokoll och statistik.

Bedömning tidigare granskning 2021

Den sammanfattande bedömningen är att barn- och ungdomsnämnden delvis bedriver ett ändamålsenligt arbete med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan.

Bedömningen grundas på att det finns styrning av arbetet i form av mål, riktlinjer och rutiner. Dock förekommer det skillnader mellan skolorna avseende arbetet med att motverka kränkande behandling, vilket vi bedömer utgör en risk för likvärdigheten mellan skolorna. Vi bedömer att det saknas en tillräcklig analys av arbetet för att motverka kränkande behandling både på förvaltningsövergripande nivå och för vissa skolor.

Revisionsrapport Laholms kommun 2021

EY

lakttagelser: förebygga

Det finns förvaltningsövergripande rutin och insatser för kränkande behandling.

Det saknas en tillräcklig förvaltningsövergripande samordning som säkerställer likvärdighet och skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering skiljer sig åt. Vissa planer är inte upprättade för nuvarande läsår.

Svar på granskning:

Förvaltningen ska 1 ggr/ halvår kontrollera att skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering har uppdaterats. Avstämning ska ske mot diariet och i kontakt med rektor.

lakttagelser hösten 2022:

- ▶ Avstämning har ännu inte skett.

lakttagelser: upptäcka och utreda

Det finns en förvaltningsövergripande rutin för anmälan vid upptäckt. Det skiljer sig mellan skolorna i hur aktivt de arbetar för att säkerställa att alla kränkningar anmäls. Det finns skolor där personalen är osäker på gränsdragningen för vad de ska anmäla och det råder osäkerhet bland personalen kring hur de ska arbeta för att upptäcka kränkningar på nätet. Finns ett behov av ett mer välutvecklat system för anmälan och utredning.

Svar på granskning:

Undersöker möjligheter och risker med att införa ett digitalt anmälningssystem istället för nuvarande papperssystem. Anmälningsskema förbättras så att förvaltningen och nämnden får en djupare bild av kränkningar, t ex utifrån ett genusperspektiv.

Analysera inkomna ärenden/ identifiera stöd och utvecklingsbehov som en del av förvaltningens systematiska kvalitetsarbete.

lakttagelser hösten 2022:

- ▶ Sedan hösten 2022, en e-tjänst där all skolpersonal loggar in med bank-id och rapporterar. Anmälan går då direkt till rektor och huvudmannen. Huvudman och rektor kan sedan följa ärende, anmälan, kontakt med vårdnadshavare, utredning och åtgärder mm. direkt i systemet.

2020	2021 delår (1 jan- 18 aug)	2022 vårterminen	2022 höstterminen tom höstlovet
740	342	415	328

- ▶ Nämnden ska få redovisning av anmälningar vid varje nämndssammanträde. Första gången i oktober 2022. Visar under perioden (14 augusti till 12 oktober) att två anmälningar gjorts inom förskolan och 257 inom grundskolan. Av dessa är 168 avslutade (den 12 okt) dvs 65 procent. I 7% av de avslutade ärendena har man vid utredning konstaterat att det ej varit fråga om en kränkning.

lakttagelser: statistik anmälda kränkningar

	Elevantal	Anmälda	Pågående	Avslutade	Andel avslutade	Per 100 elever
<u>Ahlaskolan</u>	71	14	13	1	7%	20
Genevadsskolan	32					0
Glänningeskolan	319	20	2	4	20%	6
Hishultsskolan	57	4	3	1	25%	7
Knäredsskolan	136	15	12	3	20%	11
Lagholmsskolan	359	22	14	8	36%	6
Mellbystrandsskolan	190	3		2	67%	2
Parkskolan	244	16	1	15	94%	7
Skottorpsskolan	125	8	3	5	63%	6
Vallbergaskolan	155	84	5	78	93%	54
Veingeskolan F-6	270	38	5	33	87%	14
Veingeskolan 7-9	240	17	6	11	65%	7
Våxtorpsskolan F-6	155	14	6	7	50%	9
Våxtorpsskolan 7-9	254	1	1		0%	0

Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen.

lakttagelser: åtgärda och följa upp

Det finns rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar. Det skiljer sig mellan skolornas planer kring hur utförliga rutinerna är.

Det sker ingen systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling stängs och utreds inom rimlig tid.

Uppföljningen av arbetet sker framförallt inom respektive skolenhet. Saknas en förvaltningsövergripande uppföljning och analys. Uppföljningen på respektive skola kan utvecklas till att innehålla mer konkret information om insatsernas utfall.

Svar på granskning:

Förvaltningen ska 1 ggr/ halvår jämföra antal utredningar som har inlämnats till nämnden med antal anmälningar per skola. Samtidigt kontrolleras även om ärenden har stängts och under vilken tid utredningen har skett.

lakttagelser hösten 2022:

Ännu har ingen avstämning mot diariet skett. Ej heller någon formella avstämning med rektorer eller att ärenden stängts.

Arbetet för att motverka diskriminering och kränkande behandling har under våren 2022 tagits upp på en av de veckovisa träffarna med förvaltningsledning och rektorer samt biträdande rektorer men inte under hösten 2022.

Iakttagelser: Lagaholmsskolan

Skolan granskades i maj 2022 av Skolinspektionen. Skolinspektionen konstaterade brister på skolan på två områden: extra anpassningar och åtgärder mot kränkande behandling.

Ang kränkande behandling ålades skolan att:

Se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten agerar för att aktivt motverka kränkande behandling av elever samt anmäler detta till rektorn. (5 kap. 6 § skollagen, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 11, 2.1)

Skolan ålades att återrapportera senast 16 nov men fick anstånd till 24 nov.

De intervjuade beskriver (dåtid):

- Bristande rutiner inom särskilt stöd och extra anpassningar fick konsekvenser i form av bristande studiero och trygghet.
- Personalomsättning och bristande kontinuitet inom både elevhälsopersonal och skolledning.
- En tidigare organisation med heltidsmentorer som hade ansvar för upp emot 100 elever. Sårbar organisation.
- Att skapa trygghet och studiero upplevdes inte som ett gemensamt ansvar för personalen.
- En liten grupp elever (dåvarande åk 9) som stod för en stor del av kränkningarna (ofta fysiska/våld).
- Dåvarande planen mot diskriminering och kränkande behandling var en beskrivning av lagstiftningen, inte en aktuell plan för det faktiska arbetet på skolan.

Iakttagelser: Lagaholmsskolan

Iakttagelser 2022:

- Fulltaliga inom elevhälsan (finns specialpedagog) och med en förstärkning i form av kurator (tot 1,6 tjänster kurator).
- Organisationsförändringar med två mentorer per klass, som var och en har ansvar för 12-13 elever.
- Aktivt arbete med rastgårdar, i matsalen samt Polisen som äter i matsalen 1g/v.
- Samarbete med både polis och socialtjänst (ungdomsteamet).
- Använder disciplinära åtgärder så som avstängning, varningar etc.
- Anställd elevcoach (socialpedagog) (sedan dec 2021) som jobbar med både elever och klasser. Skolfrånvaro, kränkningar, förebyggande arbete mm.
- Ny plan mot diskriminering och kränkande behandling på gång i nov 2022. Har tagit sin utgångspunkt i kartläggning.
- Samverkan med Uppsala universitet kring projektet "Inkluderande beteendestöd i skolan". Ett manualbaserat program för att säkerställa kvalitén i arbete med struktur, ledarskap, trygghet och relationer.
- "Temperaturmätare" på skolan (Kände du dig trygg under förra veckan? Hur ofta var det arbetsro på lektionerna under förra veckan?).
- Utökad dialog med samtliga vårdnadshavare. Föräldrautbildning i samarbete med socialtjänsten. Särskild satsning på föräldrar med arabiska som modersmål.

Granskning avseende kränkande behandling

Rekommendation	Synpunkter/bedömningar	
Utveckla analysen av arbetet för att motverka kränkande behandling, både förvaltningsövergripande och på respektive skola. Häri ingår att se över behov av förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet som säkerställer ett likvärdigt arbete mellan skolorna.	Nu finns för första gången tillförlitlig statistik som kommer kunna ligga till grund för analys men någon analys har ännu inte dokumenterats.	
Säkerställa att skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering uppdateras årligen och följer den förvaltningsövergripande mallen.	Ska säkerställas i form av genomgång och dialog, men har ännu inte skett.	
Säkerställa kontinuerlig utbildning, och uppföljning av att personal deltar, så att all personal vet när de ska anmäla en kränkning.	I samband med information om den nya e-tjänsten har även information om vad som är en kränkning och vad som ska anmälas lämnats. Tagits upp på APT i respektive skola.	
Säkerställa en systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling utreds och stängs inom rimlig tid.	En första sammanställning till nämnden gjordes i oktober 2022. Tanken är att statistik ska sammanställas till nämnden varje månad och att huvudmannen ska gå igenom alla ärenden samt följa upp antal pågående/avslutad. Har skett för oktober månad. På vissa skolor fortfarande många pågående ärenden.	
Tillse att det genomförs en tillräcklig uppföljning av arbetet mot kränkande behandling. Häri ingår att utveckla analysen av insatser.	Nu finns för första gången tillförlitlig statistik som kommer kunna ligga till grund för analys men någon analys har ännu inte dokumenterats.	
Lagaholmsskolan	Åtgärder vidtagna. Ny plan mot kränkande behandling under framtagande. Skolinspektionens beslut om svaret är nu fattat. Studiero på lektionerna ett fortsatt utvecklingsområde.	

Källförteckning

Intervjuade funktioner

Förvaltningschef barn och unga

Skoljurist

Verksamhetschef grundskolan

Rektor och biträdande rektor Lagaholmsskolan

Elevhälsopersonal Lagaholmsskolan

Dokumentförteckning

Kommunrevisionens granskningsrapport av skolornas arbete för att motverka kränkande behandling i Laholms kommun, 2021.

Barn- och ungdomsnämndens svar på revisorernas granskningsrapport av skolornas arbete för att motverka kränkande behandling, 2022-03-23.

Förteckning över anmälan om kränkande behandling, nämnden oktober 2022.

Skolinspektionens granskning av Lagaholmsskolan, 2022-05-19.

Laholms kommuns svar på Skolinspektionens granskning av Lagaholmsskolan, 2022-11-24.

Lagaholmsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling lå 2022/2023, utkast.